

Posudek oponenta diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studenta/-tky: Bc. Lenka Hupková

Název práce: Hodnotová orientace mládeže ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Oponent práce: doc. PhDr. Jaroslav Kořan

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 70

Počet stránek příloh: 6

Počet titulů v seznamu literatury: 24+5+6

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	2		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

1			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

1			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

1			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	2		
--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

1			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

1			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	1		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

1			
---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Co je sociální vyloučení (s. 8) a co sociokulturní znevýhodnění?
Co znamená zvykat si na život sociokulturně vyloučených obyvatel (s.8)?
Jak a kde autorka definuje skupinu mládeže dle jejího vlastního pojetí?
Proč je v popisu výchovy k hodnotám podle Možného vynechán popis demokratické koncepce a jsou uvedeny jen tradiční a liberální (s. 19)?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka předložila k posouzení práci na téma, o němž prohlašuje, že je trvale aktuální. V teoretické části se pokusila obecně uchopit klíčové pojmy a problémy tématu práce, tvrdí posléze, že tato část je konkrétním popisem (srv. s. 65) vybraných problémů, ačkoliv jde o popisy značně obecné. Ve výzkumné části čtenář najde popis kvalitativního šetření respondentů nízkoprahového zařízení.

K práci lze vznést některé připomínky. Ne vždy jsou všechny formulace šťastné, najdeme věty typu který... který.. (s. 8) apod. Některé pasáže překládají soubory nepřiliš strukturovaných tvrzení, nebo jsou příliš obecné a není jasné, co vlastně autorka chce čtenáři sdělit. A to znamená, že by si některá obecná tvrzení zasloužila výklad (např. s. 26 etc.). Kapitola věnovaná **sociokulturnímu znevýhodnění** nepodává příliš přesvědčivé definice tohoto jevu, proto bude vhodné jej vyložit při obhajobě. Nejednotně jsou uváděna jména a příjmení; někdy autorka uvádí jen příjmení Erikson, Prudký, Kolář, jindy napíše D. Fontana, ale i Jean Piaget. V kapitole o vrstevnických skupinách hovoří o vrstevnících tak obecně, až se zdá, že vrstevnickou skupinu autorka pojímá jako jakoukoliv kohortu stejně starých jedinců – od dětství – až po stáří.

Pokud se týká výzkumného šetření, tak je uváděn poměrně malý vzorek z jedné lokality. Pokud ke vzorku 10ti respondentů uvádí grafy, tak jejich funkčnost je vysoce problematická. Zvláště pak grafy na s. 39!, 40, 41. Tvrzení o chlapcích ve věkové skupině mládeže na s. 39 je zvláštní, když uvádí mládež v různých rozmezích a nemá nikde jednotící definice. Za problematické považuji i uvádění množného čísla ve výzkumu: tvrzení typu „položili jsme otázku“ (např. s. 55 aj.) sugeruje dotaz, kolik mužů se na výzkumu podílelo? **Podíl autorky na výzkumu** je asi nutné vyjasnit při obhajobě. Tvrzení v závěrech, že matky jsou důležitější než otec, je nekorektní, protože nejen že nebyla zkoumána „důležitost“ jako taková, ale jde evidentně o soud na základě povrchních dotazníkových otázek, po nichž nenásledovala hlubinná analýza. Začlenění kategorie „učit se“ pod „zodpovědnost“ je autorsky svévolné a otevírá problém třídění kategorií (srv. s. 60).

Za vysoce problematické považuji uvádění výsledků šetření jako obecně platných (s. 64, 65 aj.), neboť jde o lokální sondu! U té je vhodné opatrnější uvádění závěrů šetření. Podivuhodná jsou tvrzení typu: „Ostatní rekreatanti vykonávají všechny aktivity rekreačně. Znamená to, že jejich volný čas nemá žádnou strukturu. Mohou tedy vykonávat kdykoliv, jakékoliv aktivity.“ (s. 62). Otázka v tom případě zní: co je to struktura volnočasových aktivit? Z textu práce také není zcela jasné, jak autorka zjistila, že respondenti jejího šetření pocházejí z kulturně znevýhodněného prostředí – a dokázala jejich segment vydělit od ostatní „mládeže“.

Celkové hodnocení: autorka si zvolila nosné téma. Pokusila se projasnit poměrně nelehkou problematiku hodnot a hodnotových orientací. Výzkumné šetření bylo možné vést striktněji, ale přesto umožňuje určitý vhled do zkoumané problematiky. Práce přes veškeré uvedené výhrady splňuje požadavky kladené na diplomové práce – a text lze předložit k obhajobě.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: (lepší) velmi dobře

Datum, podpis: 15. 5. 2016

doc. PhDr. Jaroslav Kořa